

1a

Fremtidens frivillige vil nørde og have det sjovt

Af Louise Trier

Unge er et særsyn i museernes frivilligkorps. Så hvordan tiltrækker man dem? Og hvad kendetegner de yngre generationers tilgang til frivilligt arbejde?

Gråsprængte lokker gemmer sig under parykker og hatte på hovederne af Kirsten'er, Lillian'er, Jørgen'er og Ole'r, når 150 frivillige hvert år i juni byder velkommen til 1700-talsfestival på Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum. Men blandt seniorerne kan du også møde 20-årige Mathilde og 43-årige Alex, for Gammel Estrup er et af de museer, der har haft held med at tiltrække en del yngre frivillige. Og det er der måske brug for.

"Når den gamle – og utrolig stabile – garde lige pludselig stopper, så tænker jeg faktisk, at der er meget på spil," siger Marie Baad Holdt, der er partner og chefkonsulent i Ingerfair. Virksomheden tilbyder

kompetenceudvikling til organisationer med frivillige, og Marie Baad Holdt er særligt optaget af, hvad der kendetegner de forskellige generationer.

Mellemløst generationen og babyboomerne er pligttopfyldende arbejdsheste, som i årevis har trukket et gigantisk læs på museernes frivilligfront. Men pligtfølelsen og loyaliteten er siden dalet stødt generation for generation, og de unge er et særsyn i museernes frivilligkorps. Så hvordan får museerne og museumsforeningerne yngre generationer til at melde sig under den frivillige fane?

Festivalstemning og fællesskab

20-årige Mathilde Lunøe trækker i forklæde, når hun bager i herregårdskøkkenet, eller i snørekorset og store hoftepuder, når hun er del af levendegørelsen til Gammel Estrups store events. For hende er det først og fremmest sammenholdet, der trækker. "Det er min anden familie! I går tog jeg derud som almindelig besøgende og sagde hej, bare fordi jeg savnede dem," siger hun. Selv mens hun boede et år i Tyskland, kom hun tilbage for at hjælpe til museets events.

Gammel Estrups frivilligkorps er opdelt i to primære grupper, fortæller museets frivilligkoordinator, museumsinspektør Marie Kirstine Elkjær: Dem der kommer i det daglige og hjælper på fx systuen, i haven eller som blomsterbindere, og så de frivillige der hjælper med levendegørelse til museets 1700-talsfestival, allehelgen, jul og andre events. Det er i den sidste gruppe, vi finder Mathilde og de andre yngre frivillige i 20'erne, 30'erne og 40'erne, som går på arbejde eller i skole til hverdag.

"Her handler det især om, at de kan få en fed oplevelse, der fx minder om at være på festival," siger Marie Kirstine Elkjær og fortæller, at museet stiller med campingområde og forplejning til de frivillige for at skabe festivalstemning. Og det ser ud til at give pote.

"Det giver et break fra hverdagen," siger 43-årige Alex Kjær Nielsen om den følelse, det er at hoppe i sit 1700-tals-outfit og træde ind i et helt andet univers i en rolle som fx greve eller overtjener. "Voksne har jo også brug for at lege. Og vi er en stor flok voksne med den samme fælles passion, der elsker at lege," siger han.

Ifølge Marie Baad Holdt fra Ingerfair er det en god cocktail at tilbyde opgaver, som de yngre frivillige kan tappe ind og ud af, som man fx kan til 3-4 årlige events, og hvor man samtidig har det sjovt i et fællesskab. "En ny udvikling, der er kommet med de yngre generationer, er, at vi engagerer os meget mere der, hvor vi synes, det er spændende for mig lige nu og her," siger hun. Især Millennial-generationen, der er mellem 30 og 45 år, går efter det, der er sjovt – hvad end det så er for den enkelte.

"Voksne har jo også brug for at lege."

Alex Kjær Nielsen, frivillig på Gammel Estrup

1 Udover sammenholdet er kostumerne noget af det bedste ved at være frivillig på Gammel Estrup, synes 20-årige Mathilde Lunøe. "Det er ligesom at tage en anden identitet på. En maske. Der er ingen, der kan genkende dig," siger hun. Her er hun fotograferet til Allehelgen, et af museets store events. Foto: Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.

Nørdernes paradis

Mathilde Lunøe, der til daglig er ved at uddanne sig til landbrugsmedarbejder, har interesseret sig for renessancen og barokken, så længe hun kan huske. Allerede da hun besøgte Gammel Estrup første gang som 13-årig, spiredede lysten til at blive frivillig. Desværre skulle hun være 18, men et par år senere fandt museet en løsning, så Mathilde Lunøe trods sin unge alder kunne blive en del af frivilligkorpset sammen med ligesindede som fx Alex Kjær Nielsen.

"Vi er en flok nørder. Vi kan lide noget andet end mainstream hobbies som håndbold og fodbold," siger han. Alex Kjær Nielsen læser til daglig til ernæringsassistent og er med egne ord "født i det forkerte århundrede." Han føler sig bedre hjemme i fortiden, hvad enten vejen dertil går gennem en metaldetektor på marken eller en pudret paryk.

Uanset alder er netop den personlige eller faglige interesse nøglen til de fleste frivilliges hjerte, siger Marie Baad Holdt fra Ingerfair. Og her har museerne en fordel på grund af deres publikum. "De nemmeste grupper at rekruttere frivillige blandt, er dem man allerede har en kontaktflade med. Og fordi museer får besøg af en masse mennesker, der interesserer sig for museets genstandsfelt, så har de faktisk en stor fordel," siger hun. "Langt større end hvis man fx skulle rekruttere besøgsvenner til ældre". Både Mathilde og Alex blev da også i tidernes morgen hvervet af en garvet frivillig, da de besøgte Gammel Estrup som almindelige museumsgæster.

RÅD TIL AT REKRUTTERE UNGE FRIVILLIGE

- Hvis I ikke har nogen unge frivillige nu, skal I gøre noget andet, end I gør nu, for at få det.
- At rekruttere frivillige er en kommunikationsindsats, der kræver tid og ressourcer, ligesom hvis du skal sælge et produkt. Du skal vide, hvem dine kunder er, hvor de færdes, hvorfor de skulle gide at købe dit produkt – og så markedsføre det.
- Kig på typen af frivilligopgaver, og se på muligheden for nemmere og korterevarende opgaver over fx få dage ad gangen eller en kort, afgrænset periode.
- Tal med nogen fra målgruppen, og find ud af, hvad der motiverer dem.
- Synliggør det som et produkt, I skal sælge. Vær fx tydelig om sagen, og hvad man får ud af at være frivillig. Tænk også over, hvor meget de frivillige bliver synliggjort. Mange gæster på museet er måske slet ikke klar over, at man kan være frivillig. I kan med fordel bruge alle jeres kontaktflader til at fortælle om museets frivillige – fra de fysiske besøgssteder til sociale medier.

1b

Nemt at gå til

Som flere museer måske kan genkende, så er interessen for at fremstille og klæde sig ud i historiske dragter stor i visse kredse og derfor også et stort tilløbsstykke på Gammel Estrup. Levendegørelse er ikke bare sjovt, men på Gammel Estrup er det også blevet gjort nemt at engagere sig i. Det er en fordel, synes Alex Kjær Nielsen, der for nylig er stoppet som frivillig på et vikingemarked. ”For at være viking derude skulle jeg nærmest også være viking i det daglige,” siger han. Det krævede mere tid og engagement, end han kun-

ne give, for at få den oplevelse han søgte. Og netop hvis engagementet bliver for omfattende, kan kæden knække for de yngre frivillige. Marie Baad Holdts råd er i stedet at kigge på, om museet kan tilbyde nogle nemme opgaver, der foregår over kortere tid.

Invitér hele familien

Der er de unge, og så er der de meget unge. For at afspejle en tidsperiode bedst muligt er det en fordel for Gammel Estrup, at så mange aldersgrupper som muligt er med til at levendegøre herregården. Derfor

”I stedet for at søge efter frivillige enkelt-personer kan museerne søge efter familier og profilere det som en familie-oplevelse, hvor man kommer væk fra skærmen.”

Heidi Hass, tidligere frivillig på Gammel Estrup

2

tager nogle af de frivillige deres børn eller børnebørn med til fx 1700-talsfestivalen. En af dem er 45-årige Heidi Hass, der i 2020 startede med at hjælpe til i herregårdens køkken og ved forskellige events. Efter et halvt år fik hun selskab af familiens to yngste, da kalenderen ellers ikke kunne gå op.

”Det startede med, at jeg blev nødt til at have mine unger med. Så jeg sagde til museet, at de rigtig gerne ville være en del af det, og at jeg selvfølgelig tog ansvar for dem,” fortæller hun. Frivilligkoordinator Marie Kirstine Elkjær lyttede og sørgede for dragter, roller og opgaver til de to tvillingedrenge, der i dag er 11 år. Siden fulgte børnenes far, og rollespil og levendegørelse på Gammel Estrup blev et fælles højdepunkt for familien et par gange om året.

”Vi har godt nok haft nogle rigtig gode oplevelser,” siger Heidi Hass, der imidlertid er blevet nødt til at stoppe på grund af travlhed med politisk arbejde op til det forestående kommunalvalg. Havde det ikke været muligt at have børnene med, var hun nok også stoppet før. Alligevel mener hun ikke, at pressede familiekalendere behøver være en hindring for at engagere forældre til mindre børn. ”I stedet for at søge efter frivillige enkeltpersoner kan museerne søge efter familier og profilere det som en familieoplevelse, hvor man kommer væk fra skærmen,” siger hun.

Bare ét år yngre

Kodeordet er events, mener Gammel Estrups frivilligkoordinator Marie Kirstine Elkjær. ”Det kan være en weekend eller en temadag, som du som frivillig er en del af, og hvor der er noget festivalstemning,” siger hun. Hvis hun skal give ét godt råd til at tiltrække unge frivillige, er det dét.

Marie Baad Holdt fra Ingerfair pointerer, at man ikke partout behøver at tænke i *unge*, men måske bare *yngre*. Det er vigtigt at rekruttere dem, der egner sig til den specifikke opgave, og foregår det frivillige arbejde i dagtimerne på hverdage, kan det blive svært for de aldersgrupper, der stadig er i arbejde eller under uddannelse. Samtidig er ældre mennesker i dag friskere og mere aktive højere op i alderen end hidtil. De yngste babyboomere er fx omkring 60 år og har mange gode år endnu. ”Hvis man vil fortsætte med at have frivillige, så skal man sådan set bare rekruttere nogen, der er et år yngre end den yngste, man har. De behøver ikke at være 25 år, de kan også bare være 55 år,” siger Marie Baad Holdt.

Louise Trier er redaktør på MUSEUM.

FIRE GENERATIONER AF FRIVILLIGE

Babyboomerne
Ca. 61-79 år

Pligttopfyldende arbejdsheste, der motiveres af sammenholdet og at være med til at forandre noget, ofte en lokal sag. Kan have en hård tone og høje forventninger til nye frivilliges engagement.

Generation X
Ca. 45-60 år

Generation jeg-finder-selv-ud-af-det og forventer det samme af andre. Optaget af at de selv eller deres børn får et udbytte af det frivillige arbejde. De vil gerne være dygtige og bruge deres kompetencer.

Millenials
Ca. 30-44 år

Ligesom X'erne mest motiveret af, hvad de selv får ud af det. Dog i mindre grad af kompetencer og mere af at have det sjovt og lave noget meningsfuldt relateret til deres egne eller familiens interesser eller udvikling.

Generation Z
Ca. 13-29 år

Selvsikre, men usikre. Forventer at få meget indflydelse og meget hjælp. Ligesom babyboomerne motiveres de af de store mærkesager, men er mere optagede af det brede, globale fællesskab end af det lokale.

2 43-årige Alex Kjær Nielsen i rollen som glad bonde sammen med den ene af Heidi Hass' tvillingedrenge. Foto: Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.